

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3150/2023
13.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Жељка Шкорића и Бранке Дражић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Рамиза Ћоровић, адвокат из ..., против туженог Дома за лица ментално ометена у развоју у Тутину, Тутин, чији је пуномоћник Милош Радојевић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3226/22 од 15.03.2023. године, у седници одржаној 13.09.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3226/22 од 15.03.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару, Судска јединица у Тутину П1 17/22 од 01.06.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље, па је поништено као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду тужиљи број ... од ...2019. године и обавезан тужени да тужиљу врати на рад и распореди на послове који одговарају њеној стручној спреми, у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове поступка у износу од 88.500,00 динара, у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3226/22 од 15.03.2023. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Новом Пазару, Судска јединица у Тутину П1 17/22 од 01.06.2022. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку која је учињена пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20, 10/23-други закон) – у даљем тексту: ЗПП и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити. У поступку по жалби, другостепени суд није пропустио да примени, нити је неправилно применио одредбе процесног закона, што је било или могло бити од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била запослена код туженог почев од 10.03.1998. године на основу уговора о раду број ... од 10.03.1998. године, а уговором од 15.06.2015. године је засновала радни однос на неодређено време за обављање послова ..., са пуним радним временом. Код туженог је дана 28.09.2019. године извршен инспекцијски надзор Сектора за бригу о породици и социјалној заштити Министарства за запошљавање, борацка и социјална питања, услед смрти кориснице тог дома ББ, која је преминула дана ...2019. године око 16 часова и у закључним констатацијама је забележено да је смрт именоване највероватније наступила услед дављења кифлом, те да су запослени сазнавши за инцидентни догађај предузели све што је било у њиховој моћи у тим околностима и условима да пруже помоћ и спасу корисницу. Тужени је доставио тужили упозорење број 1608/19 од 21.05.2019. године, о постојању разлога за отказ уговора о раду, због несавесног и немарног извршавања радних обавеза, повреде обавезе утврђене Процедуром о организацији и контроли прања руку корисника пре и после оброка, као и због непоштовања радне дисциплине прописане Правилима о радној дисциплини и понашању запослених. Тужила је доставила одговор на упозорење, а решењем туженог број 1827 од 05.06.2019. године јој је отказан уговор о раду због несавесног и немарног извршавања радних обавеза, због повреде радне обавезе утврђене Процедуром организације и контроле прања руку корисника пре и после оброка број 3596 од 05.12.2018. године, као и због непоштовања радне дисциплине прописане Правилима о радној дисциплини и понашању запослених у Дому за лица ментално ометена у развоју у Тутину број 1182 од 24.08.2007. године. Према образложењу оспореног решења, до повреде радних обавеза тужиле је дошло у вези са смрћу кориснице ВВ дана ...2019. године, а у поступку провере испитивања отказних разлога је утврђено да је тужила својом кривицом учинила повреду радних обавеза, те да је, између осталих, дужност тужиле била да у одсуству главне медицинске сестре издаје непосредне налоге радницима за извршење одговарајућих задатака, потом да о збивањима у радној смени сачини писмени извештај за главну сестру, и лекара, те да учествује у дезинсекцији и дезинфекцији просторија, корисника и њихових личних ствари; такође, сходно Процедури организације и контроле прања руку корисника пре и после оброка, била је у обавези да са радним терапеутом пре поделе оброка обиђе трпезарију и умиваонике и провери да ли су обезбеђена средства за прање руку, као и да са радним терапеутом и са радним инструктором спроведе надзор присутности корисника на оброку и контролу прања руку; обзиром да главна сестра у другој смени није радила наведеног дана, морала је са радним терапеутом да спроведе проверу да ли су испуњени предуслови да се корисници организовано упуте до трпезарије ради поделе оброка; нарочито је узета у обзир чињеница да је запослена имала сазнања да

није могућа подела obroка и конзумирање истог у трпезарији, те је прећутно дозволила поделу obroка у ходнику и њену конзумацију ван трпезарије, дакле у условима у којима није обезбеђења контрола конзумирања obroка од стране надлежних запослених; како се радило о ужини кифлама, а што не изискује употребу прибора за јело, запослена је конзумацију obroка у ванредној ситуацији каква је било наведеног дана (немогућности коришћења трпезарије) морала заједно са радним терапеутом да организује на други погодан и за кориснике безбедан начин, у окружењу које може бити контролисано од стране запослених. Такође је утврђено да је корисница Дома ВВ имала дозволу да може да конзумира храну изван за то предвиђених просторија, као и да може напуштати круг Дома, односно излазити ван круга Дома како би купила храну и пиће. Код туженог није постојао ниједан писани акт којим би било забрањено конзумирање хране од стране корисника изван трпезарије, нити је постојао акт који би прописао поступање запослених у ситуацији када трпезарију није могуће користити за потребе исхране корисника и на који начин би тада била вршена подела obroка.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови закључили да је тужбени захтев тужиље основан и да оспорено решење о отказу уговора о раду тужилји није законито.

Према одредби члана 179. став 2. тачка 1) Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05 ... 75/14), послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе, ако несавесно или немарно извршава радне обавезе, а према тачки 5) истог става, ако учини другу повреду радне обавезе утврђену општим актом, односно уговором о раду. Према одредби члана 179. става 3. тачка 8) истог закона, послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

Имајући у виду да код туженог на дан 26.02.2019. године није постојао акт који би прописао поступање запослених у ситуацији када трпезарију није могуће користити за потребе исхране корисника и на који начин би тада била вршена подела obroка, и према оци Врховог суда, у конкретном случају је оспореним решењем од 05.06.2019. године тужилји незаконито отказан уговор о раду. Наиме, у одсуству прописаних правила актима послодавца о организовању obroка у ситуацији када није могуће користити трпезарију, тужилји је без основа стављено на терет да је својом кривицом учинила повреду радних обавеза, због тога што је обавеза тужиље да прати поделу obroка корисницима туженог, следом изнетог, била везана за поделу obroка у трпезарији, дакле не и ван трпезарије. При том, издавање непосредних налога радницима, па и у вези са поделом obroка, је као обавеза тужиље предвиђено само у ситуација када су одсутни главна медицинска сестра и лекар, а спорном приликом је код туженог био присутан лекар.

Како је усвојен тужбени захтев тужиље и поништено решење којим јој је отказан уговор о раду, тужени је у обавези да тужилју врати на рад применом члана 191. Закона о раду.

Имајући у виду све изложено, Врховни суд је нашао да ревизију треба одбити као неосновану, па је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Како је ревизија тужиље одбијена, одбијен је и њен захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, па је на основу члана 153. и члана 154. став 2. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Јелена Ивановић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић